

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Літературний ленч

Місіс Олівер поглянула на себе в дзеркало. Тоді скинула оком на годинник на камінній полиці, що відставав хвилину на двадцять. Відтак повернулася до розглядання своєї зачіски. Проблема місіс Олівер полягала в тому, — і вона любісінько це визнавала, — що жінка постійно змінювала зачіски. Вона перепробувала їх майже усі. Носила сувору фризурю «мадам Помпадур», розпускала волосся, зачісувала кучері назад, аби підкреслити своє інтелектуальне чоло, принаймні на це сподівалася. Вона пробувала вкладати локони, створювала на голові такий собі артистичний безлад. Щоправда, наразі зачіска не надто важила, адже сьогодні жінка ладналася зробити те, до чого вдавалася зовсім нечасто, — надіти капелюха.

На верхній полиці гардеробної шафи місіс Олівер лежали чотири капелюшки. Один із них, безумовно, призначався для весіль. На весіллях капелюшок був її неодмінним атрибутом. Проте навіть

«весільних» капелюхів місіс Олівер мала два. Один, у круглій скриньці, був із пір'ям. Він щільно прилягав до голови і запросто витримував раптові пориви вітру з дощем, які могли зірвати його з голови, коли місіс Олівер переходила з автівки до храму, або, як це частіше траплялося тепер, до будівлі реєстрації шлюбів.

Інший, безперечно, вишуканіший капелюшок, призначався для відвідин весільних церемоній, що відбувалися влітку по суботніх післяобіддях. Він був оздоблений квітами, шифоном, вуаллю з жовтої сітки та мімозою.

Ще два капелюшки на полиці могли стати в пригоді на інші випадки життя. Один із них місіс Олівер називала «капелюхом для заміського будинку»: він був із фетру, котрий пасував до будь-якого твідового вбрання, з крисами, які можна було загинати чи відгинати, як тільки душі забagnetься.

У місіс Олівер був теплий кашеміровий светр на холодні пори року і легенький джемпер для спекотних днів, обидва личили до цього капелюха. Утім, светри носилися частенько, тоді як капелюх — майже ніколи. Бо й справді, хто начіплює капелюха на прогулянки на лоні природи чи пікніки з друзями?

Четвертий капелюх був найдорожчим з усіх і, на думку місіс Олівер, мав найбільше переваг. Либонь, тому він і обійшовся їй недешево. Чимось нагадував тюрбан з кількох шарів контрастного оксамиту,

причому всі відтінки переважно пастельні, тому можуть пасувати до чого завгодно.

Місіс Олівер на мить задумалась, а тоді покликала допомогу.

— Мері! — гукнула вона, а потім підвищила голос: — Мері, ходи-но сюди на хвильку!

Мері підійшла. Вона звикла до того, що місіс Олівер частенько зверталася до неї за порадою, коли обирала одяг.

— Ви збираєтеся надіти ваш чудовий капелюшок? — запитала Мері.

— Так, — відповіла місіс Олівер. — Я б хотіла почути твою думку. Як краще пасуватиме капелюшок: отак чи іншим боком?

Мері відступила і подивилася.

— Ну, зараз ви начебто наділи його задом наперед, хіба ні?

— Так і є, — зронила місіс Олівер. — Я й сама це добре знаю. Але мені майнуло, що так на позір краще.

— О, і чому ж це? — запитала Мері.

— Ну, мені здається. А ще такої ж думки притримується продавчиня з крамниці, де я його придбала, — зазначила місіс Олівер.

— А чому ви вважаєте, що краще задом наперед?

— Тому що так спереду опиняється чудовий відтінок блакитного і темно-коричневого, і я думаю, ці

кольори мені більше личитимуть, ніж зі зворотного боку — зелений із червоним і шоколадним кольорами.

Цієї миті місіс Олівер зняла капелюх, наділа його знову, тоді спробувала перевернути навідвороті і набавир, що не припало до смаку ні їй, ні Мері.

— Не можна носити капелюх цим боком. Я хочу сказати, що широкий бік спереду вам не личить, хіба ні? Він нікому б не личив.

— Тоді це нікуди не годиться. Мабуть, носитиму його як належить.

— Думаю, що так завжди безпечніше, — кинула Мері.

Місіс Олівер зняла капелюха. Мері допомогла їй надягти добре скроєну тонку сукню з вовни притлумленого темно-червоного відтінку й пособила чепуренько припасувати капелюшок на голові.

— У вас напрочуд вишуканий вигляд, — зауважила Мері.

Саме цим вона й припала до душі місіс Олівер. Якщо дати дівчині найменший привід, вона ніколи не проміне нагоди похвалити.

— Ви будете виголошувати промову на ленчі, так? — поцікавилася Мері.

— Промову!? — вжахнулася Місіс Олівер. — Ні, звісно ж, ні. Ти знаєш, що я ніколи не виголошую промов.

— Просто я подумала, що на цих літературних ленчах завжди виголошують якісь промови. Ви ж туди

ладнаєтеся, чи не так? Там будуть відомі письменники 1973 року чи щось таке.

— Мені не доведеться виголошувати ніяких промов! — вигукнула місіс Олівер. — Промови будуть виголошувати інші люди, які *полюбляють* це робити і яким це вдається набагато краще за мене.

— Я впевнена, у вас вийшла б чудовезна промова, якби ви постаралися, — прорекла Мері, немов якийсь змій-спокусник.

— Зовсім ні, — париувала місіс Олівер. — Я знаю, на що здатна, а на що — ні. Промови — це не моє! Я страшенно хвилююся і нервуюся, та ще й затинаюся чи повторююся. Під час промов я не тільки почувуюся недорікуватою, але й маю недорікуватий вигляд. Зі словами я добре ладнаю. Слова можна записувати, проговорювати у машині чи надиктовувати. Я можу дати раду словам, якщо тільки це не слова до промови.

— Ну що ж. Сподіваюся, ленч вийде на славу. Я анітрохи не сумніваюся. Цей захід досить значущий, правда ж?

— Так, — підтвердила місіс Олівер украй пригніченим голосом. — Доволі значущий ленч.

І що, подумалося їй, хоча вголос жінка цього не вимовила, що вона там узагалі забула?! Вона трохи розкинула розумом, бо їй завжди подобалося обмірковувати свої дії загодя, а не робити, а потім чудуватися, що з того вийшло.

— Мабуть, — пробурмотіла місіс Олівер собі під ніс, позаяк Мері вже кинулася на кухню, звідки точився запах варення, що випадково збігло на плиту, — я таки дізнаюся, що воно таке. Мене часто-густо запрошували на всілякі літературні ленчі й тому подібне, а я ні разу там не була.

Місіс Олівер запізналася. Вона встигла тільки на останню страву вчистого ленчу і задоволено зітхала, длубаючись у залишках безе на тарілці. Жінка любила безе, і це була смачна остання страва гідного ленчу. Проте, коли досягаєш середнього віку, з безе доводиться мати справу з певною обережністю. Зуби! Гарні на вигляд, вони мали неабияку перевагу — не боліли, були білі і приємні на позір — геть ніби справжні. Хоча насправді це були *несправжні* зуби. А несправжні зуби, на думку місіс Олівер, не могли бути по-справжньому якісними. Вона знала, що в собак зуби зі слонової кістки, а в людей — із простої кістки. А якщо йдеться про штучні зуби, то з пластмаси. Так чи так, суть у тому, що не можна доводити вставні зуби до жалюгідного стану. Труднощі викликали салат-латук, солоний мигдаль та смаколики на кшталт шоколадних цукерок із твердою начинкою, тягучких карамельок і липкого безе. Задоволено зітхнувши, місіс Олівер нарешті поглинула останній кавальчик. Непоганий видався підбідок, зовсім непоганий.

Місіс Олівер полюбляла зручні приємності. Їй неабияк сподобався ленч. До того ж зібралось непогане товариство. Ленч, яким вшановували відомих жінок-письменниць, на щастя, не обмежувався тільки ними. Були тут ще й критики, ті, хто читає книжки, і ті, хто їх пише. Місіс Олівер сиділа між двома чарівливими представниками чоловічої статі. Едвін Обін, у поезії якого вона завжди знаходила втіху: напрочуд цікавий чоловік, котрий пережив чимало захопливих okazій під час закордонних подорожей, як у літературному, так і в особистому житті. Він захоплювався ресторанами і стравами, тому з ним вони жваво обговорювали харчові вподобання, оминаючи кололітературні теми.

Сер Веслі Кент, сусід по іншу руку за столом, також виявився приємним співрозмовцем. Він співав дифірамби її книгам, але дуже тактовно, не викликаючи зніяковіння, що вдавалося багатьом без надмірних зусиль. Називав одну чи дві причини, чому вподобав ту чи ту її книгу, і позаяк це були обґрунтовані причини, він справив на місіс Олівер чудове враження. Місіс Олівер подумала, що чоловіча похвала — це завжди наче бальзам на душу. Чого не скажеш про жінок. Що тільки не писали їй ті жінки! Далєбі, не лише жінки. Інколи ще емоційні молодики з дуже далеких країн. Лише минулого тижня вона одержала листа від шанувальника, що починався словами: «Читаючи вашу книгу, я відчуваю, яка ви шляхетна жінка».